

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 19.12.2007
COM(2007) 825 final

RAPORT AL COMISIEI

**Al patrulea raport intermediar
privind utilizarea Fondului privind realizarea unei structuri de protecție la Cernobîl
Septembrie 2007**

{SEC(2007) 1701}

1. INTRODUCERE

Centrala Nucleară de la Cernobîl (ChNPP) este situată la 110 km nord de Kiev. Construcția ei a început în anii '70. Până în anul 1983, în cadrul acesteia au funcționat patru unități care produceau aproximativ 10% din energia electrică a Ucrainei. La momentul accidentului, încă două unități erau în fază de construcție. Orașul Cernobîl, situat în apropiere, avea o populație de 12 500 de locuitori.

După accidentul de la 26 aprilie 1986, aproximativ 200 000 de persoane au fost evacuate din zonele aflate în vecinătatea orașului Cernobîl și s-a construit, în condiții extrem de riscante, o structură de protecție (denumită uneori „sarcofagul”), ce acoperă rămășițele Unității 4 a centralei. Unitățile 1, 2 și 3 (adiacente Unității 4) au fost repuse în funcțiune, sporindu-se astfel teama de un nou accident.

Țările din grupul G7 și Comisia Europeană (CE) și-au asumat rolul de conducători ai acțiunilor de asistență menite să atenueze efectele accidentului. Memorandumul de înțelegere încheiat între grupul G7, CE și Ucraina cu privire la închiderea centralei de la Cernobîl¹ până în anul 2000 reflectă acest angajament. Comisia a avut un rol major în punerea în aplicare a memorandumului, prin programul Tacis. Grupul G7 (acum G8) și Comisia și-au reafirmat, cu ocazia câtorva întâlniri la nivel înalt, intenția de a oferi în continuare sprijin.

Nu se intenționa ca structura de protecție să fie o soluție permanentă. De fapt, aceasta s-a deteriorat și a devenit din ce în ce mai instabilă datorită infiltrărilor de apă de ploaie. Exista riscul prăbușirii acesteia datorită cutremurelor, condițiilor climaterice extreme și slăbirii din ce în ce mai accentuate a structurii de rezistență. Riscul de contaminare a zonei limitrofe nu va dispărea până când materialul puternic radioactiv acoperit de structura de protecție nu va fi izolat, în mod adecvat, față de mediul înconjurător.

În mai 1997, un grup de experți internaționali din UE, SUA, Japonia și Ucraina au pus la punct un program multidisciplinar de gestionare a construcției, denumit „Shelter Implementation Plan” (SIP – Planul de realizare a structurii de protecție). SIP prevedea realizarea de lucrări de remediere a structurii de protecție, cu scopul de a-i reda stabilitatea fizică și de a o face sigură pentru mediul înconjurător. În același an, grupul G7, Comisia și alți donatori au cerut Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) să constituie Fondul privind realizarea unei structuri de protecție la Cernobîl (CSF) în vederea finanțării SIP.

În 2007, la zece ani după înțelegerea privind SIP între G7, CE și Ucraina și începerea punerii ei în aplicare, multe dintre obiectivele stabilite au fost îndeplinite. Infrastructura și facilitățile necesare au fost construite și s-a finalizat stabilizarea structurii de protecție. Această situație face posibilă începerea construirii noului structură de securitate (NSC), ultimul proiect major de construcție la locul accidentului.

¹ Memorandum de înțelegere între guvernele țărilor din grupul G7, Comisia Comunităților Europene și Guvernul Ucrainei privind închiderea Centralei nucleare de la Cernobîl, încheiat la Ottawa, la 20 decembrie 1995.

Costurile inițiale indicative ale SIP (calculate în 1997) s-au ridicat la aproximativ 758 de milioane de dolari (768 de milioane de dolari dacă se ia în calcul și sprijinul financiar necesar autorizărilor) și s-a estimat că sunt necesari 7 ani pentru finalizarea construcției (1998-2005). O primă conferință a donatorilor a avut loc la New York, în noiembrie 1997, pentru a se colecta fondurile necesare. Douăzeci și cinci de țări s-au angajat să ofere aproximativ 400 de milioane de dolari, sumă care include și contribuția de 50 de milioane a Ucrainei, în bunuri și servicii. Această sumă a fost suficientă pentru a se începe punerea în practică a primelor obiective ale SIP. Proiectul a început efectiv în aprilie 1998, cu înființarea Unității de gestionare a proiectului (PMU).

Decizia 98/381/CE a Consiliului din 5 iunie 1998 privind contribuția comunitară la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare destinată Fondului privind realizarea unei structuri de protecție la Cernobîl² (CSF) a constituit temeiul juridic pentru contribuția comunitară la CSF în valoare de 100 de milioane de dolari, angajament luat cu ocazia summitului G7 de la Denver, din 1997. Suma a fost plătită în cursul anilor 1999/2000 din fondurile TACIS.

A doua conferință a donatorilor a avut loc în iulie 2000 la Berlin. 22 de țări s-au angajat să doneze aproximativ 320 de milioane de dolari, ceea ce a ridicat suma angajată la cele două conferințe aproape de costurile estimate la 768 de milioane de dolari. Comunitatea s-a angajat la o nouă contribuție de 100 de milioane de euro, aprobată prin Decizia 2001/824/CE a Consiliului³.

În 2003, PMU a prezentat un calendar revizuit al lucrărilor și o primă estimare a costurilor, efectuată pe baza costurilor reale ale proiectelor deja realizate și a valorii contractelor pentru proiectele aflate în derulare, suma ridicându-se la aproximativ 1 091 milioane de dolari. BERD, în calitate de administrator al Fondului, a avertizat că este necesară o completare a bugetului dacă se dorește respectarea noului calendar al lucrărilor. Estimările cele mai recente au condus la noi angajamente din partea donatorilor la Londra, în mai 2005. Având în vedere acordul istoric privind împărțirea responsabilităților financiare, Comisia s-a mai angajat la încă 49,1 milioane de euro, contribuția totală a acesteia la Fond ridicându-se la aproximativ 240 de milioane de euro. Cu toate acestea, datorită întârzierilor și a creșterii costurilor materialelor și manoperei, o creștere semnificativă față de costurile estimate inițial a fost ulterior anunțată Adunării contribuabililor (vezi mai jos).

Conform articolului 3 din Decizia 98/381/CE a Consiliului și articolului 4 din Decizia 2006/908/CE a Consiliului privind contribuțiile comunitare la BERD pentru Fondul privind realizarea unei structuri de protecție la Cernobîl, Comisia are obligația de a transmite Parlamentului și Consiliului European rapoarte intermediare privind gestionarea sa. Astfel de rapoarte au fost prezentate în octombrie 1999⁴, septembrie 2001⁵ și decembrie 2003⁶. Raportul de față reprezintă o actualizare a

² JO L 171, 17.6.1998, p. 31

³ JO L 308, 27.11.2001, p. 25

⁴ COM(1999)470 din 12.10.1999

⁵ COM(2001)251 din 29.05.2001

⁶ COM(2004)481 din 14.05.2004

rapoartelor anterioare, realizată pe baza datelor comunicate Adunării Contribuabililor și a altor informații furnizate de BERD⁷.

2. ASPECTE POLITICE ȘI INSTITUȚIONALE

S-a afirmat de nenumărate ori că un mediu instituțional stabil și o gestionare competentă sunt esențiale pentru punerea în aplicare riguroasă și la termen a SIP. Cu toate acestea, datorită vizibilității politice a proiectelor, sumelor implicate și agendelor diferite, dificultățile au fost inevitabile. Mai mult, caracterul unic al SIP a impus adoptarea unei proceduri de autorizare și a unei legislații speciale.

Necesitatea implicării și responsabilizării nivelului superior al administrației ucrainene a fost recunoscută chiar de la început. Au fost luate măsuri practice în acest sens: Ucraina a devenit membru cu drepturi depline al Adunării, iar Comitetul Comun Ucraina-BERD a fost inclus în Regulamentul CSF. Acordul cadru încheiat între Ucraina și BERD în 1997 și ratificat de Parlamentul Ucrainei în 1998, a constituit temeiul juridic necesar gestionării CSF în Ucraina. Aceste reglementări au creat o bază solidă, dar schimbările frecvente de guvern și la nivelul superior al administrației au făcut imposibilă menținerea continuității conducerii, a memoriei instituționale și a stabilității necesare.

Un element important care a cauzat îngrijorare a fost transferul, în anul 2005, a responsabilității administrative pentru ChNPP de la Ministerul Combustibilului și Energiei la Ministerul pentru Situații de Urgență. Deși aceasta a fost o chestiune de politică internă a Ucrainei, rezultatul a fost pierderea, odată cu transferul, de experiență și de memorie instituțională, ceea ce, inevitabil, a cauzat disfuncționalități.

În 2006, licitația pentru realizarea NSC a creat controverse. Analizarea plângerilor și discuțiile îndelungate înainte de atribuirea contractului, în special cu partea ucraineană, au cauzat întârzieri de cel puțin un an, ceea ce a dus la o creștere considerabilă a prețurilor, datorită creșterii costurilor de administrare. Donatorii au adoptat o poziție fermă insistând asupra respectării cu strictețe a regulamentului și asupra faptului că nu trebuie să existe abateri de la deciziile adoptate în urma licitației, odată ce s-a stabilit că nu există nereguli.

Modul de obținere a autorizațiilor pentru SIP a fost considerat, de asemenea, esențial pentru punerea în aplicare riguroasă a proiectelor. În 2003, Cabinetul Miniștrilor a aprobat un decret privind revizuirea și aprobarea cadrului de reglementare a SIP: „Ordinul privind punerea în aplicare a SIP”. Acesta a fost urmat de un alt decret la mijlocul anului 2004, prin care se simplifica procedura de certificare a echipamentelor achiziționate prin CSF.

Contextul instituțional a constituit una dintre principalele cauze ale amânării proiectelor de la Cernobâl. Având în vedere experiența acumulată pe parcursul anilor și faptul că majoritatea deciziilor importante privind SIP au fost deja luate, se așteaptă ca în viitor derularea proiectelor să se realizeze cu mai multă ușurință. Cu toate acestea, proiectul NSC, reprezentând aproximativ jumătate din costurile SIP,

⁷

O versiune extinsă a acestui raport și anexele sale sunt atașate prezentului document.

încă nu a fost demarat. Orice amânări, în special pe parcursul fazei de construcție, ar fi foarte costisitoare, astfel încât toate părțile trebuie să fie atente ca orice probleme care ar putea să apară să fie imediat abordate, iar impactul lor redus.

3. STADIUL PUNERII ÎN APLICARE A SIP

3.1. Acorduri de finanțare

Angajamentele financiare ale CSF sunt stabilite în cadrul acordurilor de finanțare încheiate între bancă și beneficiarii ucraineni. Beneficiarul poate atribui contractele conform schemelor de alocare stabilite, în conformitate cu regulile și politicile de achiziții ale BERD. Banca monitorizează respectarea acestora și alocă fondurile direct contractanților; iar Departamentul pentru Siguranță Nucleară al Băncii și PMU a beneficiarului asigură un control suplimentar. Până în prezent, BERD a încheiat 8 acorduri de finanțare.

Până la 30 iunie 2007, au fost alocate 457 de milioane de euro pentru acordurile de finanțare. Adunarea de la 17 iulie 2007 a aprobat alocarea a 330 de milioane de euro pentru Acordul de finanțare nr. 8 și a autorizat Banca să aloce noi contribuții acestui acord de finanțare, până la atingerea sumei de 490 de milioane de euro.

Până în iulie 2007 fuseseră încheiate 138 de contracte, în valoare de 356 de milioane de euro, în cadrul primelor șapte acorduri de finanțare, 86 dintre acestea fiind finalizate.

3.2. Consolidare și alte proiecte

Structura de protecție, care a izolat sursele de radiații puternice și a îngropat rămășițele reactorului distrus al unității 4, a fost finalizată până la sfârșitul lunii noiembrie 1986. Unele din elementele sale de structură au fost afectate și prezentau crăpături ce indicau un potențial risc de prăbușire. Pentru a reduce acest risc, în iulie 2004 s-a încheiat un contract cu un consorțiu ucraineano-rus (condus de Atomstroyexport din Rusia) pentru adoptarea de măsuri în vederea consolidării. Acestea vor reduce riscul de prăbușire pentru următorii 10–15 ani, până când structura de protecție va fi înglobată în NSC, iar părțile cele mai instabile vor fi dărâmate.

Lucrările de consolidare au început în noiembrie 2004 și au fost finalizate, la termenele prevăzute și în limitele bugetului aprobat, până la începutul anului 2007. Acesta a fost un succes remarcabil, date fiind condițiile dificile din interiorul structurii de protecție (căile de acces, rămășițele în urma accidentului, nivelul ridicat al radiațiilor și imposibilitatea de a prevedea eventualele pericole). Reducerea expunerii la radiații a personalului a constituit o preocupare majoră; ea s-a realizat printr-o planificare atentă, instruire, echipament de protecție adecvat și asamblarea elementelor componente într-o zonă necontaminată a perimetrului construcției.

BERD a raportat, de asemenea, că s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește proiectele de infrastructură.

3.3. Noua structură de securitate (NSC)

Noua structură de securitate (NSC) reprezintă o structură în formă de arc care va fi asamblată într-o zonă necontaminată lângă Unitatea 4 și ulterior culisată peste structura de protecție existentă. Rolul său este acela de a izola materialul radioactiv de mediul înconjurător pentru o perioadă de până la 100 de ani. Va conține, de asemenea, echipamente și facilități care, atunci când va fi cazul, vor fi utilizate în vederea dezafectării actualului adăpost și îndepărtării materialelor care conțin combustibil (FCM).

Licitația în vederea atribuirii contractului pentru realizarea NSC a necesitat mai mult timp decât se anticipase. Echipa de concepție a finalizat dosarul de licitație în vederea realizării proiectului și a executării construcției în luna iunie 2003, dar luarea unei decizii asupra contractului final a durat până în luna martie 2004, când au fost lansate cererile de oferte pentru propuneri tehnice. În luna noiembrie 2004 au fost primite trei oferte. În urma clarificării foarte riguroase a cerințelor tehnice și de ordin administrativ, avându-se în vedere impactul asupra prețului și asupra calendarului stabilit, două consorții (Novarka și CH2M Hill) au fost invitate să-și prezinte ofertele. Analizarea și evaluarea acestora s-a finalizat în luna februarie 2006.

Procesul de evaluare ulterioară a NSC a fost destul de îndelungat, datorită unor reclamații formulate în legătură cu procedura de achiziții și datorită punerii sub semnul întrebării, de către oficiali ucraineni, a rezultatelor, ceea ce a condus la o examinare suplimentară, în conformitate cu regulile fondului privind realizarea unei structuri de protecție la Cernobîl și cu regulile și politicile de achiziții ale BERD.

Toate problemele rămase neabordate au fost rezolvate, spre satisfacția părților implicate, iar observatorii independenți au confirmat că negocierile preliminare atribuirii contractului au fost corecte. La întrunirea din 17 iulie 2007, donatorii au autorizat Banca să aprobe Acordul de finanțare nr. 8 pentru NSC și s-a aprobat o primă alocare de fonduri. Banca și autoritățile ucrainene au semnat acordul de finanțare la începutul lunii august. Scrisoarea de atribuire a contractului de către Novarka a fost transmisă de ChNPP la 9 august, iar contractul propriu-zis a fost semnat la 24 august 2007. Calendarul actual prevede finalizarea NSC până în luna decembrie 2011.

3.4. Sănătate, siguranță și mediu înconjurător

Planul de acțiune pentru mediu, stabilit în 1998 în conformitate cu politica BERD în domeniu, este adus la zi în mod constant și este auditat periodic de departamentul de mediu al Băncii și de consultanții ei independenți.

Este important de menționat că, în 2004, s-au derulat programe biomedicale și de screening și că în cadrul acestora au fost examinate peste trei mii de persoane. În urma finalizării unui număr de aproximativ 86 de contracte, nu s-au înregistrat accidente radiologice sau industriale cu consecințe majore.

3.5. Gestionarea deșeurilor radioactive

Este necesar ca autoritățile ucrainene să acorde în continuare atenție problemelor legate de gestionarea deșeurilor, precum și coordonării proiectelor internaționale

privind deșeurile radioactive, astfel încât realizarea SIP să nu fie amânată în mod exagerat. Au fost identificate facilități tampon pentru a rezolva problemele cele mai urgente (inclusiv spațiu suplimentar pentru depozitarea deșeurilor puternic radioactive, pus la dispoziție de Complexul Industrial pentru Administrarea Deșeurilor Radioactive Solide, finanțat prin Tacis) astfel încât, pe termen scurt, depozitarea deșeurilor să nu influențeze realizarea SIP.

4. REVIZUIREA CALENDARULUI LUCRĂRILOR ȘI ESTIMAREA COSTURILOR

4.1. Calendarul lucrărilor

Punerea în aplicare a SIP a început la sfârșitul anului 1998 cu mobilizarea PMU, cu atribuirea contractelor de consultant specializat în proceduri de autorizare autorității ucrainene de reglementare în domeniul nuclear și cu proiectele prioritare („Early Biddable Projects”). În ciuda amânărilor, nici lucrările de consolidare a structurii de protecție, nici punerea în aplicare a obiectivelor SIP nu au afectat realizarea critică a SIP, determinat întotdeauna de activitățile legate de NSC.

La jumătatea anului 2003, PMU se aștepta ca darea în exploatare a NSC să aibă loc până la sfârșitul anului 2008, avându-se în vedere faptul că planul general și planul detaliat fuseseră aprobate, precum și termenul de 5 ani prevăzut pentru construcția NSC. Însă amânările în procedura de atribuire au obligat PMU să revizuiască succesiv acest termen.

Etape cheie ale NSC

Finalizate:

Aprilie 2001	Strategia structurii de securitate (Decizia programatică P10)
Iulie 2001	Începe elaborarea caietului de sarcini pentru planul general al construcției
Mai-octombrie 2002	Anunț de licitație/atribuire a contractului pentru elaborarea planului general
Iunie 2003	Finalizarea planului general
Decembrie 2003	Planul general este supus examinării din punct de vedere al respectării cadrului de reglementare
Martie 2004	Invitații pentru prezentarea de propuneri de plan detaliat și de proiect de construcție
Iulie 2004	Aprobarea planului general de către Cabinetul de Miniștri
Noiembrie 2004	Primirea propunerilor (tehnice) ale fazei 1
Septembrie 2005	Oferte din partea a două consorții ofertante
Noiembrie 2005	Prezentarea ofertelor revizuite

Februarie 2006	Finalizarea evaluării
Septembrie 2006	Analiza Comitetului de Contractări și Achiziții (PCC) al BERD confirmă evaluarea
Decembrie 2006 -	Discuții precontractuale privind NSC
Iunie 2007	
August 2007	Atribuirea contractului

Planificate:

Decembrie 2008	Finalizarea realizării planului detaliat al NSC (16 luni)
Decembrie 2011	Finalizarea NSC (construcție 3 ani)

4.2. Estimarea costurilor

Costul aproximativ inițial al SIP a fost estimat la 758 de milioane de dolari în 1997, la care s-a adăugat o sumă brută de 10 milioane de dolari pentru sprijinirea autorităților de reglementare, totalul ridicându-se astfel la 768 de milioane de dolari. Această cifră a fost prezentată ca o estimare a costurilor preliminare cu ocazia demersurilor la nivel internațional de colectare de fonduri.

BERD și PMU au precizat Adunării Donatorilor că SIP este doar un document general, la nivel de concepție, care stabilește numai elementele principale ale proiectelor. Pe parcursul implementării SIP, obiectivele s-au modificat pentru a fi luate în considerare noile nevoi și a elimina lucrările care s-au dovedit inutile. În SIP s-a presupus că majoritatea lucrărilor preliminare și de infrastructură fuseseră deja realizate, dar, de fapt, un număr considerabil de astfel de proiecte au trebuit să fie adăugate. SIP nu a prevăzut timp pentru procesul de reglementare, ceea ce a dus la creșterea costurilor, și nici nu a avut în vedere costurile legate de administrarea Fondului. Cu toate acestea, sumele cele mai mari care s-au adăugat costurilor au fost sumele pentru situații neprevăzute și cele menite să acopere creșterile de prețuri pentru NSC care nu fuseseră incluse în costurile estimate în 1997. Prețul câtorva din elementele de bază, în special cel al oțelului, energiei, betonului, precum și costurile cu forța de muncă ucraineană au crescut considerabil din 1997 (depășind cu mult rata medie a inflației).

În 2003, PMU a prezentat o primă estimare a costurilor, pe baza costurilor reale ale proiectelor deja finalizate și a valorii contractelor pentru proiectele în derulare și a estimărilor pentru proiectele nedemarate încă, suma totală ridicându-se la 1 091 062 000 USD. O revizuire a acestora a fost prezentată Adunării Donatorilor în februarie 2006. Estimările anterioare au fost modificate pe baza ritmului în care au avansat și au fost finalizate unele subproiecte și a ofertei de preț a celor doi licitanți pentru NSC. Aceste prețuri s-au dovedit a fi mult mai mari decât se anticipase, iar costul total estimat pentru SIP a fost mărit la valoarea de 1 204 103 000 USD.

Deoarece amânările în procesul de licitație au influențat încheierea contractului pentru NSC, costurile vor crește, conform condițiilor formulate în cererea de oferte. La întrunirea donatorilor din 17 iulie 2007, PMU a prezentat ultimele „Previziuni

legate de costurile SIP”, suma ridicându-se la 1 390 milioane de dolari, cu 186 milioane de dolari mai mult decât estimarea anterioară. Modificările cele mai semnificative care au stat la baza acestei creșteri au fost: creșterile datorate amânării adjudecării contractului NSC (87,5 milioane USD), creșterea valorii USD în urma modificării ratei de schimb EUR – USD (51,3 milioane USD) și creșterile din timpul execuției NSC (47,3 milioane USD).

Următorul pas important în evaluarea costurilor va fi finalizarea planului detaliat al NSC, care va permite cunoașterea cu exactitate a costurilor materialelor și a cantității de materiale necesare. Se așteaptă ca planul să fie finalizat până la sfârșitul anului 2008 (la aproximativ 16 luni de la atribuirea contractului).

5. ANALIZĂ FINANCIARĂ

5.1. Venituri și cheltuieli

La sfârșitul lunii iunie 2007, Banca a înregistrat contribuții totale de 739 de milioane de euro pentru CSF, care corespund angajamentelor făcute în cadrul acordurilor de finanțare, donații și contribuții în bunuri și servicii. Dobânzile aferente fondului s-au ridicat la 71 de milioane de euro, ceea ce face ca suma totală să fie de 810 milioane de euro. În plus, există un număr de angajamente (cele mai multe, asumate la acțiunea de colectare de fonduri de la Londra, din mai 2005) care se ridică la suma de 100 de milioane de euro, și care urmează să primească un caracter definitiv sub formă de acorduri de finanțare și plăți efective.

Până la 30 iunie 2007, fuseseră alocate 457 de milioane de euro, prin cele 7 acorduri de finanțare încheiate până la acea dată. Valoarea totală a contractelor încheiate conform acestor acorduri de finanțare se ridică la 356 de milioane de euro, din care au fost plătite 308 milioane de euro.

Fondurile nealocate până la 30 iunie 2007 însumau aproximativ 300 de milioane de euro. Această sumă va crește până la 400 de milioane de euro cu condiția ca angajamentele în curs, care urmează a căpăta un caracter oficial, să se materializeze.

5.2. Noi angajamente

Estimarea costurilor pentru SIP, al cărei rezultat a fost suma de 1 091 milioane de dolari, a fost analizată în detaliu la Adunarea Donatorilor din aprilie 2004. S-a arătat clar, la acel moment, că fondurile neangajate disponibile din CSF nu sunt suficiente pentru a se putea asigura eficacitatea viitoarelor acorduri de finanțare pentru noua structură de securitate.

După ce donatorii au căzut de acord asupra contribuțiilor, a avut loc o acțiune de colectare de fonduri la BERD, în Londra, la 12 mai 2005. Donatorii s-au angajat să doneze 181,496 milioane de euro, care includ 49,1 milioane de euro de la Comisie, 22 milioane de euro din partea Ucrainei și, pentru prima dată, 10 milioane de euro din partea Rusiei. Prima tranșă din angajamentul Comisiei (14,4 milioane de euro) a fost virată în CSF în conformitate cu Decizia Consiliului din 4 decembrie 2006⁸, o a

⁸

JO L 346, 9.12.2006, p. 28

doua tranșă (10 milioane de euro) va fi finanțată prin Instrumentul de cooperare pentru securitate nucleară și va fi plătită în 2007. Suma rămasă din angajamentul Comisiei va fi plătită în perioada 2008-2011.

În prezent, există fonduri suficiente disponibile în CSF care permit finalizarea primei faze din contractul pentru NSC, dar fondurile existente, plus angajamentele restante care urmează a fi convertite în acorduri de finanțare, nu vor fi suficiente pentru a acoperi costurile totale ale contractului.

Membrii G8 și Comisia, principalii contribuabili la FAC, și-au reconfirmat angajamentul pentru finalizarea SIP. Acest fapt este menționat clar în raportul Grupului G8 pentru siguranță și securitate nucleară (GSSN) adresat șefilor de state, cu ocazia summitului G8 de la St. Petersburg, din iulie 2007. Mai recent, în declarația G8 de la summitul Heiligendamm din iunie 2007, se precizează:

“...Ca recunoaștere a accidentului de la Cernobîl din 1986, reafirmăm angajamentul nostru – asumat în declarațiile și memorandumurile de înțelegere de la summitul G7/G8 anterior și în cadrul programelor Fondul privind realizarea unei structuri de protecție la Cernobîl (CSF) și al Contului pentru securitate nucleară (NSA) - de a face eforturi comune cu Ucraina pentru a asigura condiții de securitate în zona reactorului deteriorat.”

6. ACȚIUNI ULTERIOARE ȘI ACORDAREA DE SPRIJIN DE CĂTRE COMISIA EUROPEANĂ

În calitatea sa de principal donator la CSF, Comisia urmărește îndeaproape evoluția problemelor care afectează fondul, în special pe acelea care au implicații financiare și pe cele care influențează calendarul activităților. Serviciile Comisiei mențin un contact permanent cu principalii donatori, în special cu cei din UE, și cu BERD. Comisia a oferit sprijin politic ori de câte ori a fost nevoie, de exemplu, în susținerea regulilor fondului (care se inspiră din regulile în materie de achiziții ale băncii) în procesul de licitație pentru NPS.

Sprijinul acordat de Comisie pentru proiectele derulate la Cernobîl nu se limitează la CSF. Tacis a avut un rol foarte important în implementarea Memorandumului de înțelegere între G7, CE și Ucraina cu privire la închiderea centralei de la Cernobîl din 1995. CE a angajat până în prezent aproximativ 470 de milioane de euro pentru Cernobîl și alte proiecte legate de acesta, cea mai mare parte din bugetul Tacis. Aceste proiecte au avut ca obiect studierea, evaluarea și reducerea consecințelor accidentului de la Cernobîl și furnizarea de asistență în vederea închiderii unităților 1, 2 și 3 ale centralei. CE a contribuit și la acoperirea costurilor suplimentare legate de înlocuirea surselor de energie, după închiderea ultimei unități operaționale în 2000. Alte proiecte au avut în vedere consecințele sociale și regionale ale închiderii centralei de la Cernobîl și au acordat sprijin pentru reformarea sectorului energetic din Ucraina.

Comisia a sprijinit construirea Complexului Industrial pentru Gestionarea Deșeurilor Radioactive Solide (CIADRS), care se apropie de finalizare, și proiectele finanțate din Contul pentru securitate nucleară al BERD. A acordat, de asemenea, sprijin Ucrainei pentru organizarea conferinței din 2006, cu ocazia împlinirii a douăzeci de ani de la accident. În sfera socială și a sănătății, sprijină, în prezent, programul

CORE. În plus, are în vedere sprijinirea unui proiect care are ca scop îmbunătățirea condițiilor de trai ale copiilor din zona afectată de accident.

Creșterile recente ale costurilor, deși inevitabile, constituie o sursă de îngrijorare. Comisia va sprijini în continuare cauza Cernobîl și intenționează să își sporească eforturile, în conformitate cu acordul istoric privind împărțirea responsabilităților financiare, dar nu trebuie să se aștepte ca aceasta să acopere toate creșterile de costuri din bugetul limitat al Instrumentului de cooperare pentru securitate nucleară; acest lucru ar fi în defavoarea altor proiecte legate de securitatea nucleară. Contribuția Federației Ruse, care a devenit recent donator la Fond, și contribuția suplimentară a Ucrainei au contribuit la reducerea deficitului. Cu toate acestea, se așteaptă ca Ucraina să preia administrarea mai multor proiecte și să contribuie într-o măsură mai mare la povara financiară.

7. CONCLUZII

S-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește realizarea proiectelor din cadrul SIP, cu precădere în cazul proiectelor de infrastructură și de consolidare a structurii de protecție actuale, care a fost realizată la termen și fără a se depăși bugetul alocat.

Auditul gestionării și auditul ecologic ale SIP realizate în 2007 au confirmat calitatea sistemului de gestionare existent, precum și pe cel al aspectelor legate de calitatea condițiilor privind regimul de lucru, de sănătate și de siguranță. Cu toate acestea, auditul de sistem a arătat din nou că sunt necesare creșterea ponderii personalului calificat ucrainean în cadrul PMU, reducerea dependenței de personalul PMU din vestul Europei și asigurarea stabilității pe termen lung a gestionării, după darea în exploatare a NSC.

Termenul pentru finalizarea SIP este, în prezent, 2011. Drumul critic este determinat de diferitele etape ale contractului pentru NSC. Se așteaptă ca analiza și lucrările de pregătire riguroase să reducă riscul amânărilor costisitoare în faza de construcție. O bună gestionare și o bună cooperare a tuturor părților, în special a guvernului și a autorităților de reglementare ucrainene, vor fi esențiale pentru finalizarea cu succes a proiectului.

Costurile totale ale SIP, având în vedere costurile proiectelor deja finalizate sau aflate în desfășurare și costul actual al NSC, plus majorările de prețuri, au fost estimate la 1 390 de milioane de dolari.

Având în vedere angajamentele luate în 2005 la Londra, la ora actuală există fonduri suficiente în CSF pentru a se încheia contractul pentru NSC și a se începe lucrările. Cu toate acestea, conform celor mai recente estimări, fondurile existente nu sunt suficiente pentru a se finaliza proiectul. Vor fi necesare fonduri suplimentare pentru a se putea finaliza proiectele Cernobîl finanțate din CSF și din Contul pentru securitate nucleară al BERD.

SIP a fost sub-finanțat de la bun început și va trebui să se bazeze și în continuare pe solidaritatea comunității internaționale, ceea ce devine din ce în ce mai dificil datorită divergenței de priorități.

Se așteaptă ca Ucraina să își asume un rol mai proeminent în gestionare și finanțare pe parcursul principalei faze de construcție la Cernobâl, aceasta conducând la o gestionare ucraineană durabilă a infrastructurii după darea în exploatare a NSC.